

тичного і фізичного розвитку особи, що сприяє формуванню знаючої, вмілої та вихованої особистості» [1, с. 105], необхідною умовою його забезпечення вважаємо переорієнтацію вищої освіти із знаннєвої на особистісно-орієнтовану парадигму.

Нова парадигма орієнтована на розвиток процесів самоорганізації і самовдосконалення особистості, актуалізації її творчих здібностей і створення умов для професійної і життєвої самореалізації, що в значній мірі диктується віянням сучасності.

Ідея особистісно-орієнтованого підходу розробляється вітчизняними вченими з початку 80-х рр. XX ст. Серед них: Г.Балл, І.Бех, О.Бондаревська, С.Кульневич, О.Гієхота, С.Подмазін, В.Рибалка, В.Сериков, А.Хуторський, І.Якиманська та інші.

В європейській моделі освіти особистісний підхід втілюється в студентоцентрованій орієнтації навчального процесу, «забезпечується синергія діяльності двох суб'єктів процесу виховання і навчання, встановлюється «конструктивна узгодженість» між тим, що робить учень, і тим, що робить викладач» [2, с. 366].

Аналізуючи сучасні проблеми освіти, вчені констатують, що із соціального інституту, орієнтованого на підвищення культури в суспільстві, вона перетворилась на споживача культурної продукції [3, с. 144]. Це означає, що виник розрив освіти і культури, освіти і життя, і навіть освіти і науки.

Метою особистісно-орієнтованого навчання є процес психолого-педагогічної допомоги студенту в становленні його суб'єктності, культурної ідентифікації, соціалізації, життєвому самовизначенні. Особистісно-орієнтований підхід з'єднає виховання та освіту в єдиний процес становлення особистості, її розвитку, підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Для підготовки майбутнього спеціаліста зазначений підхід до навчання та виховання має особливий інтерес, оскільки в її основі – ідея цілісності, єдності особистісного і професійного розвитку майбутнього фахівця, що опирається на принципи історизму, гуманізації, духовності, наступності, єдності соціалізації та індивідуалізації, суспільно-особистісного прагматизму [5, с. 382].

Основне завдання особистісно-орієнтованого навчання – це максимальний розвиток творчих навчальних здібностей студентів, виховання самостійного мислення та стійких навиків самонавчання.

Педагог, який використовує особистісно-орієнтований підхід у навчанні знає індивідуальні особливості своїх студентів, такі як: темперамент, якість нервової системи, особливості домінуючої модальності, розвитку тощо; визнає, що кожен студент розвивається у власному темпі і має індивідуальні особливості; використовує знання індивідуальних особливостей студентів для планування навчальних завдань, очікуваних навчальних результатів; організовує навчальне середовище, яке відображає індивідуальні особливості студентів у групі; використовує різні форми навчання (робота в малих групах, робота в парах тощо) для застосування індивідуального підходу; володіє та використовує навички спостереження для моніторингу індивідуального прогресу кожного студента.

В організації навчально-пізнавальної діяльності студента, кожен викладач використовує різноманітні методи навчання: словесні, наочні, практичні, дедуктивні, репродуктивні, проблемно-пошукові. Але найбільш вагомі особистісно-орієнтовані методи, де викладач проводить навчання студентів через усі етапи творчо – навчальної та пошукової діяльності, починаючи від найпростішого - засвоєння основних понять та категорій до формування проблем, висунення гіпотез та їх спростування.

Як головні завдання особистісно-орієнтованого навчання можна виділити такі:

- 1) розвинути індивідуальні пізнавальні здібності кожного студента;
- 2) максимально виявити, індивідуальний (суб'єктний) досвід кожного та узгодити

його із змістом освіти; 3) допомогти особистості пізнати себе, самовизначитися та самореалізуватися; 4) сформувати в особистості культуру життєдіяльності.

Розробка особистісно-орієнтованих технологій, створення інноваційних моделей організації навчання і виховання у коледжах, що поєднують особистісний та професійний розвиток студентів, а також відповідної підготовки спеціалістів є предметом сучасних педагогічних досліджень та передбачають подальші наукові розвідки.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» // *Вища школа*. – 2002. – № 6. – С. 74–121. 2. *Інновації в освіті. Монографія* / Л.В. Кожитов, С.Г. Емельянов, В.А. Демин. – Курск: Курск. гос. техн. ун-т, 2010. – 635 с. 3. Холодная М. А. *Психология интеллекта: парадоксы исследования* / М. А. Холодная. – М. : Просвещение, Томск : Пеленг, 1997. – 188 с. 4. *Психология особистісно орієнтованої професійної підготовки учнівської молоді : наук.-метод. зб.* / [Г. О. Балл, М. В. Ба-стун, А. В. Вихрущ та ін.] ; за ред. В. В. Рибалки. – Київ : Освіта, Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. – 388 с.

О. Г. Черкасова, Л. І. Конопкіна

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ КАФЕДРИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

Навчання майбутніх лікарів у медичному вузі має забезпечувати повноцінний розвиток особистості та професійної майстерності на основі використання компетентнісного підходу. Такий підхід дозволяє оптимізувати навчальний процес і сформувати у випускника здатність діяти в різних професійних ситуаціях [2]. Одним з важливих чинників, що сприяє вирішенню цих питань, є сучасні педагогічні технології, які поділяються на модульні, проблемні, контекстні та ін. Використання інноваційних технологій навчання має суттєвий вплив на якість педагогічної діяльності викладача, дозволяє перейти від монологічного викладу навчального матеріалу до педагогіки творчого співробітництва, створює умови для розвитку діалогу викладача і студента. Важливо підкреслити, що технологічне забезпечення освітнього процесу має ґрунтуватися на досвіді і досягненнях класичної вітчизняної медичної школи в поєднанні з інноваційними педагогічними прийомами. Це дозволяє найбільш повно реалізувати принципи спільної діяльності і творчої взаємодії педагога і студентів, сприяє досягненню єдності пізнавальної, дослідницької та майбутньої професійної діяльності учнів.

На кафедрі внутрішньої медицини 1 технологія модульного навчання використовується в навчальному процесі на IV курсі і є однією з тактик навчання. Це дозволяє забезпечити цілісність навчального процесу, поєднати управління пізнавальною діяльністю учнів з розвитком їх особистісної сфери і одночасним наданням можливості для самореалізації. При цьому організація педагогічного процесу на нашій кафедрі полягає в розподілі всього обсягу навчальної інформації, необхідної для вивчення, на окремі модулі, сукупність яких дозволяє розкрити зміст як окремої навчальної теми, так і навчальної дисципліни в цілому. На нашу думку, модульна технологія навчання має ряд переваг - таких як можливість при оцінці успішності студентів відстежити динаміку і охарактеризувати ефективність їх роботи протягом усього періоду навчання, а також своєчасно виявляти і коригувати недоліки, усувати причини зниження успішності.

Створювані проблемні ситуації предметного змісту вносять якісні зміни в організацію процесу навчання, оскільки дозволяють забезпечити оптимальне поєднання самостійної роботи студентів і регулюючої діяльності викладача [1]. Це ду-